

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (andra avdelningen i utökad sammansättning)

den 22 januari 2013*

”Statligt stöd — Stålindustrin — Skattelättnader i syfte att främja utvecklingen av området vid gränsen till före detta DDR och före detta Republiken Tjeckoslovakien — Icke anmält stöd — Beslut i vilket stödet förklaras vara oförenligt med den gemensamma marknaden — Återkrav — Försening — Rättssäkerhet — Beräkning av det stöd som ska återbetalas — Stöd som omfattas av EKSG-fördraget — Miljöskyddsinvesteringar — Diskonteringsränta”

I mål T-308/00 RENV,

Salzgitter AG, Salzgitter (Tyskland), företrätt av advokaterna J. Sedemund och T. Lübbig,

sökande,

med stöd av

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av M. Lumma och A. Wiedmann, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten U. Karpenstein,

intervenient,

mot

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av V. Kreuschitz och M. Niejahr, därefter av V. Kreuschitz och T. Maxian Rusche, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/797/EKSG av den 28 juni 2000 om det statliga stöd som Förbundsrepubliken Tyskland genomfört till förmån för Salzgitter AG, Preussag Stahl AG och dotterföretag inom järn- och stålindustrin i koncernen, numera Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (EGT L 323, s. 5),

meddelar

TRIBUNALEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden N.J. Forwood (referent), samt domarna F. Dehousse, I. Wiszniewska-Bialecka, J. Schwarcz och A. Popescu,

justitiesekreterare: handläggaren T. Weiler,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 juni 2011,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Sökanden, Salzgitter AG, tillhör en koncern inom stålindustrin i vilken Preussag Stahl AG och andra företag verksamma inom samma bransch ingår.
- 2 I Tyskland antogs Zonenrandförderungsgesetz (tysk lag om främjande av utvecklingen av området vid gränsen till före detta Tyska demokratiska republiken (DDR) och före detta Republiken Tjeckoslovakien) (nedan kallad ZRFG) den 5 augusti 1971. Europeiska gemenskapernas kommission godkände denna lag, inbegripet senare ändringar, mot bakgrund av artikel 92 i EG-fördraget (senare artikel 87 EG i ändrad lydelse) och artikel 93 i EG-fördraget (senare artikel 88 EG). De senaste ändringarna av ZRFG godkändes av kommissionen som statligt stöd som var förenligt med EG-fördraget (EGT C 3, 1993, s. 3). ZRFG upphörde definitivt att gälla år 1995.
- 3 Alltsedan början föreskrevs det i 3 § ZRFG skattelättnader i form av extraordinära avskrivningar (Sonderabschreibungen) och avsättningar till obeskattade reserver (steuerfreie Rücklagen) för investeringar som gjordes i företagsanläggningar som var belägna längs gränsen till före detta DDR eller före detta Republiken Tjeckoslovakien (området kallas nedan Zonenrandgebiet).
- 4 Efter att i Preussag Stahls årsredovisningar för räkenskapsåren 1994/1995 och 1995/1996 ha upptäckt att bolaget – vilket tillhörde samma koncern som sökanden – under åren 1986–1995 hade beviljats flera stöd med stöd av 3 § ZRFG, underrättade kommissionen, genom skrivelse av den 3 mars 1999, Förbundsrepubliken Tyskland om sitt beslut att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 6.5 i kommissionens beslut nr 2496/96/EKSG om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin (EGT L 338, s. 42) (nedan kallat sjätte regelverket för stöd till stålindustrin). I beslutet, som offentliggjordes den 24 april 1999 i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT C 113, s. 9), uppmanade kommissionen berörda parter att yttra sig rörande stödet i fråga. Under det administrativa förfarandet mottog kommissionen kommentarer från de tyska myndigheterna, bland annat genom skrivelse av den 10 maj 1999, och ett yttrande från en enda berörd tredje man, nämligen UK Steel Association, vilket den översände till Förbundsrepubliken Tyskland.
- 5 Den 28 juni 2000 antog kommissionen beslutet om det statliga stöd som Förbundsrepubliken Tyskland genomfört till förmån för sökanden, Preussag Stahl AG och dotterföretag inom järn- och stålindustrin i koncernen, numera Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (EGT L 323, s. 5) (nedan kallat det angripna beslutet). Enligt beslutet utgjorde de extraordinära avskrivningarna och avsättningarna till obeskattade reserver som föreskrevs i 3 § ZRFG, och som SAG dragit fördel av, beräknade utifrån ett bidragsberättigande underlag om 484 miljoner respektive 367 miljoner tyska mark (DEM), statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden. Enligt artiklarna 2 och 3 i det angripna beslutet förpliktade kommissionen Förbundsrepubliken Tyskland att från stödmottagaren återkräva stödet och anmodade medlemsstaten att ange de specifika förutsättningarna för återkravet.
- 6 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 september 2000 väckte sökanden förevarande talan om ogiltigförklaring. Förbundsrepubliken Tyskland tilläts intervensera till stöd för sökandens yrkanden.
- 7 Genom dom av den 1 juli 2004 i mål T-308/00, Salzgitter mot kommissionen (REG 2004, s. II-1933), ogiltigförklarade förstainstansrätten till viss del det angripna beslutet.

- 8 Förstainstansrätten slog fast att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg den första, den andra, den tredje och den åttonde grunden men fann däremot med avseende på den sjunde grunden, som rörde åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen, att kommissionen inte kunde besluta att det stöd som hade utbetalats till sökanden under åren 1986–1995 skulle återkrävas, utan att åsidosätta denna princip. Förstainstansrätten ogiltigförklarade således artiklarna 2 och 3 i det angripna beslutet, vilka rörde Förbundsrepubliken Tysklands skyldighet att återkräva det statliga stöd som avses i nämnda beslut.
- 9 Under dessa förhållanden ansåg förstainstansrätten inte att det var nödvändigt att pröva den fjärde, den femte eller den sjätte grunden rörande beräkningen av det stödbelopp som skulle återbetalas.
- 10 Genom skrivelse som ingavs till domstolens kansli den 16 september 2004 överklagade kommissionen förstainstansrättens dom. Sökanden yrkade i anslutningsöverklagande att domstolen i viss del skulle upphäva den överklagade domen, särskilt i den mån som den inte innebar ogiltigförklaring av artikel 1 i det angripna beslutet, i vilken kommissionen slog fast att de extraordinära avskrivningar och avsättningar till obeskattade reserver som sökanden haft rätt till enligt ZRFG utgjorde ”statligt stöd”.
- 11 Genom dom av den 22 april 2008 i mål C-408/04 P, kommissionen mot Salzgitter (nedan kallad domen i målet om överklagande) ogillade domstolen anslutningsöverklagandet. Däremot upphävde den domen i det ovan i punkt 7 nämnda målet Salzgitter mot kommissionen i den del förstainstansrätten därigenom ogiltigförklarade artiklarna 2 och 3 i det angripna beslutet. Domstolen fann i huvudsak att förstainstansrätten hade gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att underlåta att ta ställning till huruvida det var uppenbart att kommissionen hade förhållit sig passiv och klart hade åsidosatt sin omsorgsplikt vid utövandet av sin kontrollbefogenhet på grund av att den hade vidtagit åtgärder mot det omtvistade stödet och i juni 2000 förordnat om det skulle återkrävas. Domstolen återförvisade målet till förstainstansrätten och förordnade att beslutet om rättegångskostnader skulle anstå.

Förfarandet och parternas yrkanden efter återförvisning

- 12 Målet tilldelades tribunalens sjunde avdelning i utökad sammansättning. På grund av ändringen i sammansättningen av tribunalens avdelningar förordnades referenten att tjänstgöra på andra avdelningen i utökad sammansättning. Förevarande mål tilldelades följaktligen denna avdelning.
- 13 I enlighet med artikel 119.1 i tribunalens rättegångsregler har sökanden, kommissionen och Förbundsrepubliken Tyskland, i egenskap av intervenient, inkommit med inlagor.
- 14 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen att inleda det muntliga förfarandet och anmodade, som en åtgärd för processledning enligt artikel 64 i rättegångsreglerna, parterna att skriftligen besvara ett flertal frågor. Parterna efterkom denna anmodan inom de föreskrivna fristerna.
- 15 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 10 juni 2011. Rätten hörde som vittnen Dieter Becker, som var chef för Salzgitter AG:s juridiska avdelning mellan åren 1972 och 2002, och Daniel Boeshertz, som var enhetschef vid generaldirektoratet för konkurrens och föredragande i det ärende i vilket kommissionen antog det angripna beslutet.
- 16 Sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland har yrkat att tribunalen ska
 - ogiltigförklara artiklarna 2 och 3 i det angripna beslutet,
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna,eller, i andra hand

- ogiltigförklara artikel 1 i det angripna beslutet i den del den avser investeringar med 17 549 000 DEM och med 332 miljoner DEM för miljöskydd, vilka inte omfattas av EKSG-fördraget,
- ogiltigförklara artikel 2.2. tredje meningen i det angripna beslutet och förplikta kommissionen att fastställa den faktiska fördel som specifikt har tillkommit företaget, och
- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

17 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

- ogilla talan, och
- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

1. Upptagande till sakprövning av yrkandet att kommissionen ska förpliktas att fastställa vilken faktisk fördel stödet innebar för sökanden

- 18 Sökanden har i andra hand yrkat att tribunalen ska förplikta kommissionen att fastställa den faktiska fördel som det omtvistade stödet i form av uppskov med beskattningen innebar för sökanden.
- 19 I detta avseende ska det erinras om att unionsdomstolarna inte, inom ramen för sin behörighet att ogiltigförklara en rättsakt enligt artikel 263 FEUF, har rätt att rikta förelägganden till unionens institutioner. Det är den berörda institutionen som enligt artikel 266 FEUF ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa en dom om ogiltigförklaring och den ska då, med förbehåll för unionsdomstolarnas prövning, använda sig av det bedömningsutrymme som den har i detta hänseende och härvid rätta sig efter såväl domslutet och domskälen i den dom den ska följa som bestämmelserna i unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 29 november 1993 i mål T-56/92, Koelman mot kommissionen, REG 1993, s. II-1267, punkt 18, och förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000, i de förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97-T-607/97, T-1/98, T-3/98-T-6/98 och T-23/98, Alzetta m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. II-2319, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 20 Av detta följer att det yrkande som nämnts i punkt 18 ovan ska avvisas.

2. Prövning i sak

- 21 Eftersom domstolen i domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, delvis upphävde den överklagade domen och återförvisade målet till tribunalen, ska tribunalen i första hand pröva den sjunde grunden som åberopades till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av artiklarna 2 och 3 i det angripna beslutet. Det ska därvid fastställas huruvida kommissionen, under förevarande omständigheter, klart har åsidosatt sin omsorgsplikt och varit uppenbart passiv vid utövandet av sin kontrollbefogenhet genom att vidta åtgärder mot det omtvistade stödet och föreskriva att stödet skulle återkrävas i juni 2000.
- 22 Om denna grund avseende åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen ogillas ska tribunalen i andra hand pröva de övriga grunder som inte prövats tidigare och som åberopats till stöd för ett mindre omfattande yrkande om ogiltigförklaring. Dessa grunder avser för det första att kommissionen oriktigt

ansåg att vissa investeringar omfattades av EKSG-fördraget, för det andra att en del av det aktuella stödet rörde miljöskydd och för det tredje att den avgörande diskonteringsräntan fastställdes på ett felaktigt sätt.

Den sjunde grunden: Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen

- 23 I domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande erinrade domstolen om att det grundläggande rättssäkerhetskravet utgör hinder för kommissionen att på obestämd tid dröja med att utöva sin befogenhet även när gemenskapslagstiftaren inte har fastställt en preskriptionstid (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkterna 100–103).
- 24 Domstolen betonade likväl att medlemsstaternas anmälan av statligt stöd är en central beståndsdel i gemenskapslagstiftningen avseende kontroll av sådant stöd och att de företag som mottar ett stöd följaktligen inte kan åberopa berättigade förväntningar på att stödet är lagligt om anmälan inte har skett (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 104).
- 25 Domstolen erinrade i detta sammanhang även om att reglerna om statligt stöd i EKSG-fördraget skiljde sig från reglerna i EG-fördraget på grund av att de förstnämnda reglerna var synnerligen strikta (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 105).
- 26 Av detta drog domstolen den slutsatsen att i de fall när stöd, som omfattades av EKSG-fördraget, hade beviljats utan föregående anmälan medförde den omständigheten att kommissionen hade dröjt med att utöva sin kontrollbefogenhet och att förordna om återkrav av stödet att återkravsbeslutet var rättsstridigt endast i undantagsfall, när det var uppenbart att kommissionen hade förhållit sig passiv och när den klart hade åsidosatt sin omsorgsplikt (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 106).
- 27 Tribunalen påpekar i detta avseende inledningsvis att det är klarlagt att Förbundsrepubliken Tyskland inte har anmält det omtvistade stödet till kommissionen. Denna medlemsstat har således åsidosatt den skyldighet som från den 1 januari 1986 ålåg den enligt artikel 6 i kommissionens beslut nr 3484/85/EKSG av den 27 november 1985 om gemenskapsregler för särskilt stöd till stålindustrin (EGT L 340, s.1) (nedan kallat tredje regelverket för stöd till stålindustrin) (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 93).
- 28 I motsats till vad Förbundsrepubliken Tyskland har gjort gällande, påverkas inte bedömningen att medlemsstaten har åsidosatt sin anmälningsskyldighet av det förhållandet att sökanden, innan tredje regelverket för stöd till stålindustrin trädde i kraft, hade fattat beslut angående vissa investeringar vilkas finansiering, som hade möjliggjorts tack vare den stödordning som föreskrevs i 3 § ZRFG, var avsedd att pågå efter detta datum.
- 29 Såsom domstolen erinrade om i punkt 91 i domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, görs det i EKSG-fördraget, till skillnad från vad som är fallet i EG-fördraget, inte någon åtskillnad mellan nytt stöd och befintligt stöd, utan i artikel 4 c KS förbjuds helt enkelt stöd som beviljas av medlemsstaterna oavsett i vilken form det sker.
- 30 Den anmälningsskyldighet som ålåg Förbundsrepubliken Tyskland från och med den dag då tredje regelverket för stöd till stålindustrin trädde i kraft avsåg följaktligen, i förekommande fall, de skatteförmåner som sökanden erhållit på grundval av 3 § ZRFG från och med detta regelverks ikraftträdande, inbegripet skatteförmåner som rörde investeringar som gjorts före detta datum.

- 31 Domstolen har dessutom slagit fast att bedömningen av huruvida ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden endast kan göras utifrån det regelverk för stöd till stålindustrin som var i kraft vid den tidpunkt då stödet faktiskt utbetalades (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 92 och där angiven rättspraxis).
- 32 Det framgår bland annat av Förbundsrepubliken Tysklands förklaringar vid förhandlingen att ett företag som önskade komma i åtnjutande av stöd enligt 3 § ZRFG varje år i sin skattedeclaration skulle yrka extraordinära avskrivningar och avsättningar till obeskattade reserver med stöd av denna bestämmelse. Det ska således anses att Förbundsrepubliken Tyskland har betalat ut stöd till sökanden vid en tidpunkt då tredje regelverket för stöd till stålindustrin hade trätt i kraft och då detta regelverk följaktligen medförde en skyldighet för medlemsstaten att i förväg anmäla det aktuella stödet.
- 33 Under dessa omständigheter är det nödvändigt att kontrollera huruvida kommissionens förhållningssätt uppfyller de kriterier som angetts ovan i punkt 26.
- 34 Sökanden har hävdats att kommissionen, åtminstone sedan år 1982, förfogade över upplysningar om stöd som sökanden beviljats. Kommissionen hade sedan denna tidpunkt mottagit ett flertal verksamhetsrapporter och årsredovisningar från sökanden, av vilka det klart framgick att företaget hade erhållit stöd.
- 35 Sökanden har tillagt att kommissionen kände till att Förbundsrepubliken Tyskland inte hade anmält dessa stödåtgärder av det skälet att de redan hade inletts när tredje regelverket för stöd till stålindustrin trädde i kraft och därför, enligt medlemsstatens uppfattning, inte skulle anses som "planer" enligt artikel 6 i detta regelverk.
- 36 Enligt sökanden var kommissionen skyldig att visa särskild omsorg i förevarande fall, eftersom den helt ändrat sin rättsliga bedömning i fråga om tillämpningsområdet för artikel 4 c KS genom antagandet av detta tredje regelverk, särskilt i fråga om regionalt stöd.
- 37 Sökanden har också anfört att det finns ett oupplösligt band mellan kvotsystemet och kontrollen av stöd. Av detta följer en skyldighet till samordning och informationsutbyte mellan kommissionens behöriga avdelningar för att rättsstridigt stöd ska beaktas när kvoterna fastställs.
- 38 Kommissionen har bestritt dessa argument. Den har hävdats att den inte var skyldig att läsa verksamhetsrapporterna och att varken dessa rapporter eller årsredovisningarna visar på förekomsten av det omtvistade stödet, även om de hänvisar till 3 § ZRFG.
- 39 Det ska i detta sammanhang allra först erinras om att kommissionen fastställde sambandet mellan beviljandet av icke godkänt stöd och produktionskvoterna inom stålsektorn då den vidtog en anpassning av det system som införts genom beslut nr 2794/80/EKSG av den 31 oktober 1980 om inrättande av ett kvotsystem för stålproduktionen för företag inom stålindustrin (EGT L 291, s. 1).
- 40 Från och med kommissionens beslut nr 2177/83/EKSG av den 28 juli 1983 om förlängning av övervakningssystemet och systemet med produktionskvoter för vissa av stålindustriföretagens produkter (EGT L 208, s. 1) kunde kommissionen nämligen, enligt artikel 15a i beslutet, "minska ett företags kvoter om den konstatera[de] att företaget i fråga [hade] mottagit stöd som inte godkänts av kommissionen i enlighet med beslut nr 2320/81/EKSG eller att villkoren för godkännandet av stödet inte [hade] iakttagits". I bestämmelsen angavs att "ett sådant konstaterande inneb[a]r även att företaget inte er[höll] någon anpassning [av kvoterna] enligt artiklarna 14, 14a, 14b, 14c och 16 i beslut [nr 2177/83]". De rättsakter som förlängde detta system för övervakning och produktionskvoter innehöll i huvudsak identiska regler.

- 41 Det var mot denna bakgrund som domstolen erinrade om att kvotsystemet och regelverken för stöd till stålindustrin utgjorde en sammanhängande enhet med ett gemensamt mål, nämligen att få till stånd den omstrukturering som var nödvändig för att anpassa produktionen och kapaciteten till den förutsebara efterfrågan och åter göra den europeiska stålindustrin konkurrenskraftig, och att det varken var godtyckligt eller diskriminerande att uppgifter som framkommit vid tillämpningen av ett av systemen kunde användas som referens i det andra systemet (se domen i det ovan i punkt 7 nämnda målet Salzgitter mot kommissionen, punkt 177 och där angiven rättspraxis).
- 42 Följaktligen kunde kommissionen, enligt det system för övervakning och produktionskvoter som beskrivits ovan i punkt 40, kontrollera uppgifterna om stålföretagens produktion i syfte att avgöra huruvida den bibehållna eller ökade produktionskapaciteten berodde på statligt stöd som inte godkänts och huruvida det i förekommande fall var motiverat att i enlighet därmed minska de kvoter som tilldelats de stödmottagande företagen.
- 43 I förevarande fall är det ostridigt att kommissionen, från och med slutet av år 1988, har mottagit ett antal verksamhetsrapporter och årsredovisningar från sökanden av vilka de första rörde räkenskapsåret 1987/1988. Detta skedde särskilt under förfaranden för tilldelning av produktionskvoter till sökanden.
- 44 Det har inte heller bestritts att dessa första rapporter och årsredovisningar innehöll i allt väsentligt likadana uppgifter som sökandens verksamhetsrapporter och årsredovisningar för åren 1994/1995 och 1995/1996, vilka var orsaken till att kommissionen inledde den undersökning som utmynnade i det angripna beslutet. Nämnda uppgifter återfanns under en rubrik i de olika handlingarna där de extraordinära reserver som sökanden avsatt med stöd av 3 § ZRFG redovisades.
- 45 Det faktum att flera år förflöt mellan den tidpunkt då verksamhetsrapporten och årsredovisningen för räkenskapsåret 1997/1998 översändes och den tidpunkt då kommissionen utövade sin kontrollbefogenhet innebär emellertid inte, under omständigheterna i förevarande mål, att det var uppenbart att denna förhållit sig passiv eller att den klart hade åsidosatt sin omsorgsplikt.
- 46 Det framgår nämligen inte på ett uppenbart sätt av blott uppgifterna i dessa handlingar att de extraordinära reserver som omtalas där helt eller till viss del motsvarade definitionen på statligt stöd som är "oförenlig[t] med den gemensamma marknaden för kol och stål" i den mening som avses i artikel 4 c KS.
- 47 Hänvisningen till 3 § ZRFG och den kortfattade förklaringen rörande de extraordinära avskrivningar som gjorts med stöd av den bestämmelsen visade inte på ett uppenbart sätt att Förbundsrepubliken Tyskland hade beviljat sökanden stöd via en invecklad mekanism för minskning av beskattningsunderlaget, ett stöd som bland annat bestod av avsättningar till obeskattade reserver eller extraordinära avskrivningar under de första åren som följde på vissa investeringar.
- 48 Denna slutsats får ytterligare stöd av att det i det avsnitt i verksamhetsrapporten för året 1987/1988 som innehåller en redogörelse för de rättsliga grunderna för de extraordinära avsättningarna och avskrivningarna hänvisas till flera då gällande tyska lagar. Mot samma slutsats pekar även den ostridiga omständigheten att nämnda rapport inte gör någon uppdelning mellan belopp som är hänförliga till avsättningarna till de obeskattade reserverna respektive avskrivningarna beroende på vilken rättslig grund som anförts.
- 49 Det förhåller sig på samma sätt med de övriga verksamhetsrapporter och årsredovisningar rörande senare räkenskapsår som sökanden överlämnat till kommissionen, eftersom de inte innehåller några ytterligare uppgifter om ursprunget eller beskaffenheten av de avsättningar till obeskattade reserver eller extraordinära avskrivningar som sökanden hade rätt till med stöd av 3 § ZRFG.
- 50 Tribunalens bedömning i detta avseende påverkas inte heller av något av de argument som sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland har anført.

- 51 Kommissionens skrivelse av den 14 december 1988 och dess beslut av den 18 december 1991, vilka båda riktats till Förbundsrepubliken Tyskland, i vilka kommissionen angav att avsättningarna till obeskattade reserver och de extraordinära avskrivningarna enligt 3 § ZRFG utgjorde statligt stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget (senare artikel 87.1 EG i ändrad lydelse) som krävde kommissionens godkännande saknar sålunda relevans i förevarande mål.
- 52 EG-fördraget och EKSG-fördraget är nämligen självständiga i förhållande till varandra. EG-fördraget, liksom den sekundärrätt som antas på grundval av detta fördrag, kan således inte få verkningar inom tillämpningsområdet för EKSG-fördraget, eftersom bestämmelserna i EG-fördraget endast finner tillämpning i andra hand, när det saknas särskilda bestämmelser i EKSG-fördraget (se domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 88 och där angiven rättspraxis).
- 53 De handlingar som nämnts i punkt 51 ovan har dock utarbetats under förfaranden för kontroll av stöds förenlighet med den gemensamma marknaden, vilka omfattas av EG-fördragets tillämpningsområde efter det att Förbundsrepubliken Tyskland, i enlighet med detta fördrag, anmält den stödordning som inrättats genom 3 § ZRFG. Dessa handlingar hör alltså till ett annat område än det som är aktuellt i förevarande mål. De aktuella handlingarna kunde följaktligen inte vara till nytta för kommissionen när det gällde att, med utgångspunkt endast i de verksamhetsrapporter och årsredovisningar från sökanden som kommissionen förfogade över, påvisa stöd som sökanden eventuellt mottagit i form av extraordinära obeskattade reserver och avskrivningar, i strid med regeln i artikel 4 c KS.
- 54 Denna slutsats får ytterligare stöd i den omständigheten att nämnda rapporter och årsredovisningar tillställdes kommissionen under förfaranden vilka, till skillnad från de förfaranden inom vilka den skrivelse och det beslut som nämnts ovan i punkt 51 utarbetades, inte specifikt avsåg kontroll av statligt stöd.
- 55 Liknande slutsatser ska dras med avseende på kommissionens skrivelse till Förbundsrepubliken Tyskland av den 9 mars 1987. I den skrivelsen hänvisade kommissionen nämligen till ZRFG endast i syfte att anmoda Förbundsrepubliken Tyskland att anmäla ändringar i den stödordning som hade denna lag som rättslig grund, i enlighet med artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget. Förbundsrepubliken Tysklands svar på denna uppmaning, daterat den 16 april 1987, innehåller för övrigt inte någon uppgift som visar att skriftväxlingen rörde stöd på vilket EG-fördraget inte var tillämpligt. Det är dessutom talande i detta avseende att den enda primärrättsliga bestämmelse som nämns i detta svar är artikel 92.2 c i EG-fördraget.
- 56 Till skillnad från vad sökanden har gjort gällande under förhandlingen kan kommissionen inte kritiseras för att, under sina olika kontakter med Förbundsrepubliken Tyskland angående den stödordning som inrättats enligt ZRFG, ha underlåtit att klargöra att dessa kontakter inte avsåg stöd som omfattades av tillämpningsområdet för EKSG-fördraget. Såsom det har erinrats om ovan föreskrevs nämligen i artikel 6 i tredje regelverket för stöd till stålindustrin, som var tillämpligt från den 1 januari 1986, klart och tydligt en skyldighet att till kommissionen anmäla stöd som eventuellt skulle beviljas sökanden med stöd av ZRFG (domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, punkt 93).
- 57 Tribunalen underkänner därutöver det argument som sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland har åberopat på grundval av Dieter Beckers vittnesmål angående möten, under år 1982, med medlemmar i arbetsgruppen "Cadieux", i vilka han deltog.
- 58 Detta vittnesmål visar visserligen att kommissionen vid denna tidpunkt kände till att sökanden redan hade kommit i åtnjutande av de åtgärder som vidtagits med stöd av ZRFG. Det är däremot inte möjligt att med hjälp av den allmänna hänvisning till regionalstöd som gjordes i detta vittnesmål fastställa att nämnda stöd bestod av extraordinära avskrivningar eller avsättningar till obeskattade reserver enligt 3 § ZRFG, av sådant slag som de som gett upphov till antagandet av det angripna beslutet. Företagen kunde för övrigt beviljas flera former av stöd på grundval av ZRFG.

- 59 Vidare har sökanden själv medgett att företaget inte hade gjort några extraordinära avskrivningar eller några avsättningar till obeskattade reserver med stöd av ZRFG under räkenskapsåren 1981/1982, 1982/1983 eller 1983/1984. Vissa avbrott skedde således i det stöd som Förbundsrepubliken Tyskland beviljade sökanden mellan den period som föregick de möten som avses i punkt 57 ovan och den tidpunkt då kommissionen fick kännedom om verksamhetsrapporten och årsredovisningen för sökanden avseende räkenskapsåret 1987/1988.
- 60 Det framgår också av detta vittnesmål att kommissionen inte har framfört några invändningar mot det stöd som sökanden beviljats enligt ZRFG före år 1982. Det står därmed klart att kommissionen vid den tidpunkten inte kunde förutse att reglerna för statligt stöd inom EKSG-fördraget, mer än tre år senare, skulle bli strängare genom antagandet av tredje regelverket för stöd till stålindustrin. Även om det är tänkbart att kommissionen, enligt vad som framgår av detta vittnesmål, nämnde att den eventuellt skulle komma att göra en annan bedömning av kommande stöd till sökanden med stöd av ZRFG, så gällde detta dessutom endast nya beslut som den skulle komma att fatta angående ansökningar om stöd enligt regelverken för stöd till stålindustrin, det vill säga efter förfaranden som specifikt rörde kontroll av statligt stöd som Förbundsrepubliken Tyskland anmält till kommissionen.
- 61 Vad gäller den sistnämnda omständigheten ska det framhållas inte bara att Förbundsrepubliken Tyskland har åsidosatt den skyldighet att anmäla det omtvistade stödet som ålåg medlemsstaten enligt tredje regelverket för stöd till stålindustrin, utan även att det dröjde mer än tre år från det att detta regelverk trädde i kraft, den 1 januari 1986, till dess att kommissionen mottog sökandens verksamhetsrapport och årsredovisning avseende räkenskapsåret 1987/1988.
- 62 Av detta följer att även om det fastställdes att kommissionen år 1982 kände till de stöd som sökanden tidigare beviljats med stöd av ZRFG, så skulle detta faktum inte utgöra stöd för uppfattningen att det var uppenbart att kommissionen förhållit sig passiv eller att den klart hade åsidosatt sin omsorgsplikt genom att inte inleda en granskning av huruvida det stöd som sökanden beviljats var förenligt med den gemensamma marknaden efter det att den i slutet av år 1988 mottagit sökandens verksamhetsrapport och årsredovisning avseende räkenskapsåret 1987/1988.
- 63 Sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland har också hävdats att det är uppenbart att kommissionen förhållit sig passiv och att den klart har åsidosatt sin omsorgsplikt på grund av att den från början av 1980-talet har mottagit ett antal verksamhetsrapporter och årsredovisningar från sökanden.
- 64 Det är inte nödvändigt att tribunalen tar ställning till huruvida dessa handlingar har överlämnats eller till vilka avdelningar vid kommissionen de i förekommande fall sänts, utan det räcker att påpeka att det inte har styrkts att nämnda rapporter och årsredovisningar innehåller sådan ytterligare information i förhållande till verksamhetsrapporten och årsredovisningen för räkenskapsåret 1987/1988 att det uppenbart framgår att Förbundsrepubliken Tyskland hade beviljat sökanden stöd i form av en invecklad mekanism för minskning av beskattningsunderlaget genom extraordinära avskrivningar eller avsättningar till obeskattade reserver.
- 65 Denna slutsats får ytterligare stöd av den omständigheten att sökanden, såsom det har angetts ovan i punkt 59, inte gjort några extraordinära avskrivningar eller några avsättningar till särskilda reserver med stöd av 3 § ZRFG under räkenskapsåren 1981/1982, 1982/1983 eller 1983/1984, och att företaget följaktligen inte hade något skäl att hänvisa till denna bestämmelse i sina verksamhetsrapporter och årsredovisningar avseende denna period.
- 66 Sökandens påstående att kommissionen inte började vidta åtgärder i fråga om det statliga stöd som beviljats i form av skattefördelar förrän år 1998 saknar verkan, även om det skulle anses styrkt. Frågan huruvida en viss åtgärd utgör statligt stöd ska nämligen uteslutande bedömas enligt relevanta bestämmelser i EKSG-fördraget och de rättsakter som antagits för att genomföra detsamma och inte med hänsyn till en beslutspraxis som kommissionen uppges ha tillämpat tidigare (se, analogt, domstolens dom av den 30 september 2003 i de förenade målen C-57/00 och C-61/00, Freistaat

Sachsen m.fl. mot kommissionen, REG 2003, I-9975, punkterna 52 och 53, och förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-171/02, Regione autonoma della Sardegna mot kommissionen, REG 2005, s. II-2123, punkt 177).

- 67 Det följer av det ovanstående att kommissionen i förevarande fall inte har dröjt alltför länge med att utöva sina befogenheter i strid med det krav på rättssäkerhet som den måste iaktta. Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser den sjunde grunden.
- 68 Tribunalen ska därför pröva de tre grunder som i allt väsentligt rör beräkningen av det stödbelopp som ska återbetalas och nedsättningen av det beloppet.

Den fjärde grunden: Kommissionen gjorde en oriktig bedömning genom att beteckna vissa investeringar som åtgärder som omfattas av EKSG-fördragets tillämpningsområde

- 69 Sökanden har gjort gällande att kommissionen felaktigt ansåg att vissa skattefördelar som företaget hade åtnjutit med stöd av 3 § ZRFG omfattades av EKSG-fördragets tillämpningsområde, medan det i själva verket var EG-fördraget som skulle tillämpas på dem.
- 70 Dessa fördelar rörde investeringar som motsvarade 1,3 procent av de totala investeringar som subventionerats med stöd av 3 § ZRFG och kommit sökandens "självständiga profit-center" till godo. Det rör sig härvid om en organisation av social karaktär (Sozialwirtschaft), ett vattenreningsverk (Wasserwerke), ett gjuteri (Gießerei) och en rörtillverkningsanläggning (Rohrwerk). Vad gäller investeringarna avseende yrkesutbildningsinrättningen (berufliche Bildung) som nämns i skäl 88 i det angripna beslutet, har sökanden påpekat att den inte längre anser att dessa faller utanför företagets ståltillverkningsverksamhet. Sökandens talan avser således inte längre frågan hur stödet till nämnda inrättning ska betecknas.
- 71 Sökanden har för det första gjort gällande att kommissionen gjorde fel när den, i syfte att inkludera dessa fördelar i beräkningsunderlaget för stödet, huvudsakligen stödde sig på påståenden av UK Steel Association att den del av sökandens verksamhet som inte omfattas av EKSG-fördraget ingår i EKSG-delen av företagets produktion, utan att kontrollera huruvida påståendena var välgrundade. Sökanden har gjort gällande att den verksamhet som inte omfattas av EKSG-fördraget är åtskild från företagets EKSG-verksamhet, både rent fysiskt och bokföringsmässigt. Tillämpningen av 3 § ZRFG på den del av sökandens verksamhet på vilken EKSG-fördraget inte är tillämpligt ska följaktligen enbart bedömas mot bakgrund av EG-fördraget.
- 72 För det andra har sökanden gjort gällande att kommissionen inte har visat att de fördelar som följer av en tillämpning av de aktuella skatteåtgärderna på de verksamhetsområden som inte omfattas av EKSG-fördraget verkligen har överförts till de verksamhetsområden som omfattas av det fördraget. Det skulle i vart fall vara omöjligt att genomföra överföring av sådant slag i förevarande fall. För att investeringar ska kunna bli föremål för extraordinära avskrivningar enligt 3 § ZRFG måste de nämligen först ha genomförts och bevisats.
- 73 Kommissionen har bestritt dessa argument.
- 74 Tribunalen underkänner inledningsvis sökandens anmärkning att kommissionen huvudsakligen stödde sig på obekräftade påståenden av UK Steel Association rörande integreringen av vissa av sökandens verksamhetsområden. Såsom framgår av skäl 89 i det angripna beslutet hänvisade kommissionen nämligen endast för fullständighetens skull till dessa påståenden, och dess beslut grundas även på andra överväganden.

- 75 Vidare erinras om att enligt artiklarna 80 KS och 81 KS omfattas endast företag som bedriver produktionsverksamhet inom kol- och stålsektorn av EKSG-fördraget och att uttrycken "kol" och "stål" endast avser de produkter som är upptagna i bilaga I till det fördraget. Förbudet i artikel 4 c KS gäller således endast företag som bedriver en sådan produktionsverksamhet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 december 1959 i mål 14/59, Société des fonderies de Pont-à-Mousson mot Höga myndigheten, REG 1959, s. 445, s. 467 och s. 468, och av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen, REG 2003, s. I-1139, punkt 78).
- 76 Det är utrett att sökanden, som bedriver produktionsverksamhet inom kol- och stålsektorn, är ett stålföretag som motsvarar definitionen i artikel 80 KS.
- 77 Det förhållandet att ett företag, såsom i det förevarande målet, bedriver produktionsverksamhet inom stålsektorn innebär likväl inte att hela dess verksamhet ska anses vara sådan verksamhet som omfattas av EKSG-fördraget (förstainstansrättens dom av den 5 juni 2001 i mål T-6/99, ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi mot kommissionen, REG 2001, s. II-1523, punkt 60).
- 78 Beträffande företag som tillverkar såväl produkter som omfattas av EKSG-fördraget som produkter som omfattas av EG-fördraget kan det vara berättigat att tillämpa EKSG-fördraget på stöd till förmån för en produktionssektor som inte omfattas av detta fördrag om det finns en risk att nämnda stöd överförs till sådan produktionsverksamhet som omfattas av detta fördrags tillämpningsområde. Med hänsyn dels till stålsektorns särdrag, dels till det strikta och ovillkorliga förbudet mot statligt stöd i artikel 4 c KS skulle det strida mot målsättningen med det system som skapats genom EKSG-fördraget om granskningen av stöd som eventuellt skulle kunna tillfalla en produktionssektor som omfattas av EKSG-fördraget genomfördes enligt de mindre stränga reglerna i EG-fördraget (domen i det ovan i punkt 75 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 84).
- 79 Tribunalen underkänner följaktligen sökandens anmärkning att kommissionen borde ha visat att skattefördelarna avseende investeringar som inte omfattas av EKSG-fördraget faktiskt hade överförts till verksamhet som omfattades av det fördraget. Det räcker nämligen att visa att det föreligger en risk för en sådan överföring.
- 80 Enligt den rättspraxis som nämnts ovan i punkt 78 krävs emellertid också att det föreligger en verklig risk. Detta villkor är uppfyllt om "det sätt som sökanden organiserat verksamheten på inte lämnar tillräckliga garantier för att någon överföring av de tvistiga investeringsstöden inte kan ske till den produktionsverksamhet som omfattas av EKSG-fördraget, och för att konkurrensen på marknaden som omfattas av nämnda fördrag därmed inte kommer att påverkas" (domen i det ovan i punkt 77 nämnda målet ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi mot kommissionen, punkt 74). Att det finns en risk för överföring ska sålunda fastställas genom starka indicier, vilka ger rimlig anledning att anta att stödet, med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, kan överföras till den del av det berörda stålföretagets verksamhet som omfattas av EKSG-fördraget.
- 81 I det angripna beslutet pekade kommissionen på två omständigheter som den ansåg gjorde det möjligt att fastställa en risk för överföring. För det första konstaterade kommissionen att sökanden beaktade de extraordinära avskrivningarna, och därmed det stöd som dessa innebar, "endast generellt" och inte med avseende på de enskilda profit-centren. För det andra noterade kommissionen att det inte visats att inrättningen för sociala ändamål uteslutande utnyttjades för verksamhet som inte omfattades av EKSG-fördraget.
- 82 Vad gäller den första omständigheten har kommissionen gjort gällande att vissa investeringar på vilka 3 § ZRFG har tillämpats visserligen kan ha genomförts inom ramen för den del av sökandens verksamhet som inte omfattas av EKSG-fördraget, men det föreligger inte någon separat bokföring inom företaget avseende sådan verksamhet och verksamhet som omfattas av EKSG-fördraget. Det är således inom koncernen SAG som stödet skulle kunna överföras till förmån för produktionsverksamhet som omfattas av EKSG-fördraget.

- 83 Denna slutsats bekräftas av de uppgifter som Förbundsrepubliken Tyskland lämnade till kommissionen i sin skrivelse av den 28 mars 2000 och som avsåg ”principerna för Salzgitters system för intern analytisk bokföring”. Det framgår nämligen av denna handling att de ovan i punkt 70 nämnda ”profit-centren” inte bokför de extraordinära avskrivningarna. Sökanden har inte anfört något argument som styrker att de extraordinära avskrivningarna, trots det som följer av ovannämnda uppgifter, bokförs olika inom företaget beroende på om de avser verksamhet som omfattas av EG-fördraget eller verksamhet på vilken EKSG-fördraget är tillämpligt.
- 84 Inte heller godtar tribunalen sökandens argument att det inte kan föreligga någon risk för överföring när det gäller sådant investeringsstöd som de som är aktuella i förevarande mål. Det är nämligen förvisso riktigt att de fördelar som följer av stödet har samband med en viss investering, men möjligheten att omfattas av den mekanism som föreskrivs i 3 § ZRFG är inte beroende av det mottagande företags verksamhetssektor. Sökanden åtnjöt skattefördelar med stöd av denna bestämmelse endast på grund av att den hade anläggningar i Zonenrandgebiet, oberoende av inom vilken verksamhetssektor de subventionerade investeringarna hade gjorts.
- 85 Kommissionen gjorde därför en riktig bedömning när den, särskilt som sökanden inte hade någon separat bokföring, konstaterade att det fanns en verklig risk att det stöd som beviljats den del av sökandens verksamhet som inte omfattades av EKSG-fördraget hade kunnat överföras till dess EKSG-verksamhet. Det var också korrekt av kommissionen att den därför inte gjorde någon åtskillnad i detta hänseende när den fastställde beräkningsunderlaget för det omtvistade stödet.
- 86 Av det ovanstående följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den grunden att kommissionen gjorde en oriktig bedömning genom att beteckna vissa investeringar som åtgärder som omfattas av EKSG-fördragets tillämpningsområde.

Den femte grunden: Underlåtenhet att beakta att vissa investeringar rörde skyddet för miljön samt avsaknad av motivering

- 87 Sökanden har påstått sig ha genomfört investeringar i miljöskyddssyfte med ett sammanlagt belopp på 332 miljoner DEM, fördelade på 44 projekt, under perioden 1985/1986–1994/1995. Dessa investeringar avsåg antingen upprustning av gamla anläggningar som en anpassning till nya bindande regler, eller också upprustning av gamla anläggningar eller nyinvesteringar för att uppnå en högre miljöskyddsnivå, trots att bindande regler saknades.
- 88 Sökanden har som första delgrund gjort gällande att det var fel av kommissionen att inte godkänna de skattefördelar som Förbundsrepubliken Tyskland medgett sökanden för dessa investeringar. Enligt sökanden borde kommissionen ha tagit hänsyn till att målet med skattefördelarna var att skydda miljön och den borde följaktligen ha tagit ställning till huruvida fördelarna kunde godkännas på grundval av regelverken för stöd till stålindustrin. Kommissionen beaktade inte i tillräcklig omfattning de handlingar som sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland ingett, av vilka det framgick att de aktuella investeringarna specifikt var ämnade att minska inverkan på miljön av sökandens verksamhet.
- 89 Sökanden har vidare, i en andra delgrund, betonat att en del av de investeringar som den genomfört under den aktuella perioden motsvarade definitionen på miljöskyddsinvesteringar i 7 d § ”EinkommensteuergesteZ” (lagen om inkomstskatt, nedan kallad EStG), och att de därför, åtminstone till den 31 december 1990, gav rätt till liknande extraordinära avskrivningar som dem som föreskrevs i 3 § ZRFG. Det är ostridigt att det genom 7 d § EStG infördes skattebestämmelser som tillämpades allmänt i hela Tyskland och inte bara i Zonenrandgebiet.
- 90 Sökanden har i detta avseende anfört en första anmärkning rörande avsaknaden av motivering. Kommissionen redogjorde nämligen inte för på vilket sätt de fördelar som hängde samman med de extraordinära avskrivningar som angetts i föregående punkt, vilka samtidigt omfattades av 3 § ZRFG

och av 7 d 1 EStG, uppfyllde selektivitetskriteriet. Av det angripna beslutet framgår således inte skälen till att de fördelar som sökanden, enligt 3 § ZRFG, erhållit fram till den 31 december 1990 för investeringar i syfte att minska inverkan på miljön av företagets verksamhet kunde betraktas som stöd i den mening som avses i artikel 4 c KS.

- 91 Genom sin andra anmärkning har sökanden hävdatt att de skattefördelar som den erhållit genom de extraordinära avskrivningarna och som, fram till den 31 december 1990, uppfyllde villkoren för tillämpning av både 3 § ZRFG och 7 § d EStG, inte kan anses utgöra statligt stöd, eftersom de inte är selektiva.
- 92 Som tredje delgrund har sökanden slutligen gjort gällande att kommissionen, i den del av det angripna beslutet som rör miljöskyddsinvesteringarna, inte gjorde en fullgod prövning av det stora antal handlingar och förklaringar som Förbundsrepubliken Tyskland framlagt under det administrativa förfarandet i syfte att visa att det stöd som mottagits i detta avseende var förenligt med den gemensamma marknaden. Det angripna beslutet är således otillräckligt motiverat även i denna del.
- 93 Kommissionen har tillbakavisat denna kritik. Den har särskilt gjort gällande, såsom den ingående redogjort för i det angripna beslutet, att den inte under några omständigheter kunde godkänna det stöd som sökanden påstår sig ha mottagit för miljöskyddsinvesteringar. Förbundsrepubliken Tyskland beviljade nämligen nämnda stöd utan att kontrollera huruvida det var nödvändigt för att genomföra miljöskyddsinvesteringarna. Följaktligen kan varken sökanden eller den tyska regeringen bevisa att dessa investeringar var oundgängliga för att skydda miljön.
- 94 Tribunalen noterar i detta avseende inledningsvis att det, i de delar av domen i det ovan i punkt 7 nämnda målet Salzgitter mot kommissionen som domstolen inte upphävt, i allmänna ordalag anges att det var korrekt av kommissionen att slå fast att de skatteåtgärder som följde av 3 § ZRFG och som sökanden dragit nytta av utgjorde statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 95 Denna slutsats var ett resultat av prövningen av den första, den andra och den tredje grunden, vilka bland annat rörde just kvalificeringen av de fördelar som erhållits med stöd av 3 § ZRFG som statligt stöd samt det fel som sökanden påstod att kommissionen under alla förhållanden hade begått genom att inte förklara att hela det omtvistade stödet var förenligt med EKSG-fördraget, på grundval av artikel 95 KS.
- 96 Tribunalen har emellertid ännu inte haft tillfälle att pröva anmärkningen att kommissionen inte tog tillräcklig hänsyn till den omständigheten att vissa av sökandens investeringar genomfördes i syfte att skydda miljön. Den del av rättens resonemang som angetts i föregående punkt påverkar därför inte bedömningen av de två första delarna av förevarande grund. Det gäller särskilt den andra delgrundens första anmärkning, mot bakgrund av dess specifika karaktär. Denna anmärkning rör det angripna beslutets avsaknad av motivering vad gäller den selektiva karaktären av de fördelar som både omfattas av ordningen enligt 3 § ZRFG och av ordningen enligt 7 d § EStG.
- 97 Den tredje delgrunden, som mer allmänt rör en otillräcklig motivering av den del av det angripna beslutet som rör investeringarna i miljöskyddssyfte, sammanfaller däremot i allt väsentligt med en av de anmärkningar som anförts inom ramen för den åttonde grunden. Eftersom denna grund helt underkändes i punkt 184 i den upphävda domen, och i och med att domstolen fastställde förstainstansrättens resonemang i detta avseende i domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande, kan den tredje delgrunden inte godtas.

Den första delgrunden: Beslutet att inte godkänna stöd i syfte att skydda miljön

- 98 Vad gäller den första delgrunden ska det allra först noteras att miljöskydd visserligen är ett av unionens grundläggande mål, men även om det är nödvändigt att beakta detta mål kan det inte motivera att selektiva åtgärder utesluts från tillämpningsområdet för artikel 4 c KS (se, analogt, domstolens dom av den 13 februari 2003 i mål C-409/00, Spanien mot kommissionen, REG 2003, s. I-1487, punkt 54).
- 99 Vid bedömningen av om en nationell åtgärd utgör statligt stöd är det nämligen inte åtgärdens syfte som är avgörande utan dess verkningar (se, analogt, domstolens dom av den 26 september 1996 i mål C-241/94, Frankrike mot kommissionen, REG 1996, s. I-4551, punkt 20, och av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-3671, punkt 25, förstainstansrättens dom av den 28 november 2008 i de förenade målen T-254/00, T-270/00 och T-277/00, Hotel Cipriani m.fl. mot kommissionen, REG 2008, s. II-3269, punkt 195). Att statliga åtgärder har ett miljösyfte kan således inte medföra att de inte anses utgöra "stöd" (se, analogt, domstolens dom av den 22 december 2008 i mål C-487/06 P, British Aggregates mot kommissionen, REG 2008, s. I-10505, punkt 84 och där angiven rättspraxis).
- 100 Denna bedömning påverkar emellertid inte bedömningen av villkoren, inom EKSG-fördragets tillämpningsområde, för att stöd till stålindustrin som finansierats av medlemsstaterna eller deras regionala eller lokala myndigheter eller genom statliga medel ska kunna anses vara förenliga med en väl fungerande gemensam marknad enligt regelverken för stöd till stålindustrin (förstainstansrättens dom av den 19 september 2006 i mål T-166/01, Lucchini mot kommissionen, REG 2006, s. II-2875, och av den 25 september 1997 i mål T-150/95, UK Steel Association mot kommissionen, REG 1997, s. II-1433).
- 101 Det ska också erinras om att grunden att det var fel av kommissionen att inte godkänna det omtvistade stödet enligt artikel 95 KS underkändes i en av de delar av domen i det ovan i punkt 7 nämnda målet Salzgitter mot kommissionen som domstolen inte upphävt.
- 102 Prövningen av förevarande anmärkning avser således endast frågan huruvida det investeringsstöd som angetts ovan i punkt 87 kunde godkännas med stöd av ett av regelverken för stöd till stålindustrin.
- 103 Det ska härvid erinras om att i motsats till vad som är fallet i fråga om bestämmelserna om statligt stöd i EG-fördraget, som ger kommissionen en bestående rätt att besluta om stödets förenlighet med den gemensamma marknaden, ges kommissionen i regelverken för stöd till stålindustrin denna behörighet endast för en begränsad tid (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 september 2002 i de förenade målen C-74/00 P och C-75/00 P, Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 2002, s. I-7869, punkt 115, och förstainstansrättens dom av den 31 mars 1998 i mål T-129/96, Preussag Stahl mot kommissionen, REG 1998, s. II-609, punkt 43).
- 104 Om stöd inte har anmälts inom den anmälningsperiod som föreskrivs i ett regelverk, får kommissionen således inte längre pröva huruvida detta stöd är förenligt med den gemensamma marknaden enligt nämnda regelverk (se domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 116 och där angiven rättspraxis, förstainstansrättens dom av den 16 december 1999 i mål T-158/96, Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 1999, s. II-3927, punkterna 61 och 62). När regelverkets giltighetstid har löpt ut, har kommissionen följaktligen inte längre befogenhet att i kraft av de föreskrivna undantagen tillåta stöd till stålindustrin som inte har anmälts inom ramen för regelverket i fråga (se domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 62 och där angiven rättspraxis).
- 105 Det följer vidare av rättssäkerhetsprincipen att bedömningen av huruvida ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden endast kan göras utifrån det regelverk för stöd till stålindustrin som var i kraft vid den tidpunkt då stödet faktiskt utbetalades. I detta avseende ska de gemenskapsrättsliga materiella bestämmelserna tolkas så, att de endast avser situationer som har uppkommit innan de

trädde i kraft om det tydligt framgår av deras ordalydelse, ändamål eller systematik att de ska ha en sådan verkan (se domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkterna 117–119 och där angiven rättspraxis).

- 106 I förevarande fall är det klarlagt att Förbundsrepubliken Tyskland inte har anmält stödet till kommissionen, i strid med den skyldighet som ålåg medlemsstaten från och med den dag då tredje regelverket för stöd till stålindustrin trädde i kraft. Dessutom var det så att de regelverk för stöd till stålindustrin som var tillämpliga vid den tidpunkt då stödet utbetalades inte längre var i kraft då det angripna beslutet antogs. Av detta följer att kommissionen helt korrekt angav i skäl 137 i det angripna beslutet att den, vid den aktuella tidpunkten, inte längre kunde godkänna det omtvistade stödet enligt de regelverk för stöd till stålindustrin som upphört att gälla.
- 107 Det ska likväl avgöras, i enlighet med den rättspraxis som nämnts ovan i punkt 105, om ett sådant godkännande kunde meddelas med stöd av sjätte regelverket för stöd till stålindustrin, vilket var i kraft när det angripna beslutet antogs. I artikel 3 i detta regelverk föreskrivs nämligen att stöd till miljöskyddsåtgärder får anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om det överensstämmer med bestämmelserna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd, offentliggjorda i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 10 mars 1994 (EGT C 72, s. 3), så som de enligt kriterierna i bilagan till detta regelverk tillämpas på den stålindustri som omfattas av Europeiska kol- och stålgemenskapen.
- 108 En retroaktiv tillämpning av sjätte regelverket för stöd till stålindustrin skulle dock vara möjlig enligt nämnda rättspraxis endast om det tydligt framgick av regelverkets ordalydelse, ändamålet därmed eller dess systematik att det ska ha retroaktiv verkan.
- 109 Det anges emellertid inte i någon av bestämmelserna i detta regelverk att det skulle kunna tillämpas retroaktivt. Dessutom framgår det av systematiken i och av ändamålet med de successiva regelverken för stöd att det i vart och ett av dessa föreskrivs bestämmelser för anpassning av stålindustrin till syftena i artiklarna 2 KS, 3 KS och 4 KS mot bakgrund av de behov som finns vid en viss tidpunkt. Att tillämpa bestämmelser som har antagits under en viss period, med hänsyn till den då rådande situationen, på stöd som har utbetalats under en föregående period överensstämmer således varken med systematiken i eller ändamålet med denna typ av bestämmelser (se, analogt, domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 120).
- 110 Av detta följer att kommissionen, vid den tidpunkt då den antog det angripna beslutet, inte kunde godkänna det stöd som Förbundsrepubliken Tyskland betalat ut till sökanden under perioden mellan räkenskapsåren 1985/1986 och 1994/1995 vare sig på grundval av de regelverk för stöd till stålindustrin som i tur och ordning var i kraft under dessa räkenskapsår eller på grundval av sjätte regelverket för stöd till stålindustrin.
- 111 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första delgrunden.

Den andra delgrunden: De skattefördelar som sökanden erhållit för investeringar i miljöskyddssyfte och som, till den 31 december 1990, omfattades både av tillämpningsområdet för 3 § ZRFG och av tillämpningsområdet för 7 d § EStG var inte selektiva och det angripna beslutet saknade motivering i denna del

– Den första anmärkningen: Avsaknad av motivering

- 112 När det gäller den första anmärkningen ska det inledningsvis noteras att det följer av fast rättspraxis rörande artikel 253 EG, vilken kan tillämpas även i fråga om artikel 15 KS, att den motivering som krävs enligt denna bestämmelse ska vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen ska vidare klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de

som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att behörig domstol ges möjlighet att utföra sin prövning. Frågan huruvida kravet på motivering är uppfyllt ska bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, särskilt rättsaktens innehåll, de anförda skälen och det intresse av att få förklaringar som de vilka rättsakten är riktad till, eller andra personer som direkt eller personligen berörs av den, kan ha (domstolens dom av den 15 juli 2004 i mål C-501/00, Spanien mot kommissionen, REG 2004, s. I-6717, punkt 73).

- 113 Det krävs inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av ett beslut uppfyller kraven i artikel 253 EG inte ska ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och samtliga rättsregler på det ifrågavarande området (domen av den 15 juli 2004 i det ovan i punkt 112 nämnda målet Spanien mot kommissionen, punkt 73, se, analogt, domstolens dom av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, punkt 86, och av den 15 maj 1997 i mål C-278/95 P, Siemens mot kommissionen, REG 1997, s. I-2507, punkt 17).
- 114 Kommissionen är visserligen inte skyldig att i motiveringen till de beslut som den fattar för att säkerställa tillämpningen av konkurrensreglerna nämna alla de faktiska och rättsliga omständigheter samt överväganden som föranlett den att fatta ett sådant beslut. Kommissionen är emellertid enligt artikel 15 KS skyldig att åtminstone nämna de omständigheter och de överväganden som har väsentlig betydelse med hänsyn till systematiken i beslutet, för att sålunda göra det möjligt för unionsdomstolarna och berörda parter att få kännedom om under vilka villkor kommissionen har tillämpat fördraget (se, analogt, förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i de förenade målen T-374/94, T-375/94, T-384/94 och T-388/94, European Night Services m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-3141, punkt 95 och där angiven rättspraxis).
- 115 Vad gäller frågan om hur en stödåtgärd ska kvalificeras, innebär motiveringsskyldigheten att det krävs att kommissionen anger skälen till varför den anser att den ifrågavarande åtgärden omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4 c KS (se, analogt, domstolens dom av den 30 april 2009 i mål C-494/06 P, kommissionen mot Italien och Wam, REG 2009, s. I-3639, punkt 49, förstainstansrättens domar av den 30 april 1998 i mål T-214/95, Vlaams Gewest mot kommissionen, REG 1998, s. II-717, punkt 64, och i mål T-16/96, Cityflyer Express mot kommissionen, REG 1998, s. II-757, punkt 66).
- 116 Det följer vidare av fast rättspraxis att begreppet stöd endast ska definieras utifrån verkningarna av ett statligt ingripande (domen av den 29 februari 1996 i det ovan i punkt 113 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 79, domen i det ovan i punkt 99 nämnda målet British Aggregates mot kommissionen, punkt 85, och förstainstansrättens dom av den 29 september 2000 i mål T-55/99, CETM mot kommissionen, REG 2000, s. II-3207, punkt 53). Statligt stöd i unionsrättens mening förutsätter således att en statlig åtgärd, inom ramen för en viss rättslig reglering, kan gynna vissa företag eller viss produktion i jämförelse med andra företag som i faktiskt och rättsligt hänseende, med hänsyn till målsättningen med den aktuella regleringen, befinner sig i en jämförbar situation (se, analogt, domstolens dom av den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, REG 2001, s. I-8365, punkt 41, av den 29 april 2004 i mål C-308/01, GIL Insurance m.fl., REG 2001, s. I-4777, punkt 68, och av den 3 mars 2005 i mål C-172/03, Heiser, REG 2004, s. I-1627, punkt 40).
- 117 En statlig åtgärds specifika eller selektiva karaktär utgör vidare ett av kännetecknen för begreppet statligt stöd, även inom ramen för EKSG-fördraget (domstolens dom av den 1 december 1998 i mål C-200/97, Ecotrade, REG 1998, s. I-7907, punkt 34), trots att detta kriterium inte uttryckligen omnämns i artikel 4 c KS. Denna princip innebär att kommissionen inte får vidta en sanktionsåtgärd mot det stödmottagande företaget som inte föreskrivs i unionsrätten genom att kräva återbetalning av ett högre belopp än det som faktiskt erhållits, även om detta återkrav verkställs långt efter det att

stödet beviljats (domen av den 17 juni 1999 i det ovan i punkt 99 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 65, och domen i det ovan i punkt 116 nämnda målet CETM mot kommissionen, punkt 164).

- 118 Det har i förevarande mål inte bestritts att 7 d § EStG, åtminstone fram till den 31 december 1990, inrättade en ordning som innebar att tyska företag kunde göra extraordinära avskrivningar på investeringar i miljöskyddssyfte och som var tillämplig i hela Tyskland, således även i Zonenrandgebiet. Dessa skattefördelar, som vad gäller utformning och finansiella följder liknade de extraordinära avskrivningar som genomfördes enligt 3 § ZRFG, kunde dock inte kumuleras med de sistnämnda för en viss investering.
- 119 Det ska i detta avseende noteras att Förbundsrepubliken Tyskland den 10 maj 1999 sände en skrivelse till kommissionen, inom ramen för det förfarande som kommissionen inlett rörande det stöd som utbetalats till sökanden enligt 3 § ZRFG, i vilken medlemsstaten redogjorde för de viktigaste särdragen i den ordning med skattefördelar för miljöskyddsinvesteringar som inrättats genom 7 d § EStG. Förbundsrepubliken Tyskland angav sålunda att denna ordning möjliggjorde extraordinära avskrivningar som var jämförbara med dem som föreskrevs i 3 § ZRFG, och att ordningen var en del av den allmänna skattelagstiftningen och följaktligen kunde tillämpas på alla företag i Tyskland som gjorde investeringar som uppfyllde villkoren i 7 d § EStG. Förbundsrepubliken Tyskland preciserade också dels att dessa skattefördelar utgjorde ett alternativ till skattefördelarna enligt 3 § ZRFG, dels att gränsen för de extraordinära avskrivningarna i båda fallen var fastställd till 50 procent. I samma skrivelse angav Förbundsrepubliken Tyskland slutligen att en rad investeringar – vars beskaffenhet och storlek närmare beskrevs i bilaga 2 till skrivelsen – som sökanden genomfört under den omtvistade perioden uppfyllde villkoren för tillämpning av 7 d § EStG. Detta avsnitt i skrivelsen av den 10 maj 1999 har återgetts i bilagan till en skrivelse från Förbundsrepubliken Tyskland till kommissionen daterad den 17 januari 2000.
- 120 I en skrivelse som sändes till kommissionen den 14 oktober 1999 gjorde Förbundsrepubliken Tyskland dessutom vissa ytterligare klargöranden rörande de investeringar som sökanden genomfört i syfte att minska inverkan på miljön av företagets verksamhet, och redogjorde därvid särskilt för deras tekniska utformning, på vilket sätt de bidrog till skyddet för miljön samt vilken andel av den totala investeringen som specifikt avsåg miljöskydd.
- 121 Såsom kommissionen har påpekat, hävdade Förbundsrepubliken Tyskland emellertid inte under det administrativa förfarandet att en del av de omtvistade fördelar som sökanden erhållit inte var selektiva på grund av att ordningen enligt 3 § ZRFG förekom parallellt med ordningen enligt 7 d § EStG. Det framgår inte heller av handlingarna och det har inte ens påståtts att sökanden har anfört ett sådant argument vid sina kontakter med kommissionen under det administrativa förfarandet. Mot denna bakgrund och i enlighet med de principer som angetts ovan i punkt 113 var kommissionen inte skyldig att specifikt motivera det angripna beslutet vad gäller den fråga rörande selektiviteten som sökanden har väckt i förevarande mål.
- 122 Tribunalen finner följaktligen att talan inte kan vinna bifall såvitt avser denna anmärkning, utan att det är nödvändigt att pröva huruvida en sådan motivering framgår av de förklaringar som kommissionen gett i skäl 134 och följande skäl i det angripna beslutet.
- Den andra anmärkningen: En del av de omtvistade fördelarna var inte selektiva
- 123 Genom sin andra anmärkning har sökanden gjort gällande att kommissionen gjorde fel när den i beräkningsunderlaget för det omtvistade stödet inkluderade de skattefördelar som sökanden erhållit för investeringar i syfte att minska inverkan på miljön av företagets verksamhet och som, till den 31 december 1990, samtidigt omfattades av 3 § ZRFG och av 7 d 1 EStG, eftersom fördelarna inte var selektiva. Denna anmärkning kan inte godtas.

- 124 Det ska understrykas att det inte konkret har bevisats att vissa investeringar som sökanden genomförde enligt 3 § ZRFG, fram till den 31 december 1999, skulle ha kunnat omfattas av den ordning för extraordinära avskrivningar som inrättats genom 7 d § EStG.
- 125 Möjligheten att komma i åtnjutande av de skattefördelar som föreskrevs i 3 § ZRFG berodde vidare endast på ett geografiskt villkor, det vill säga att en industrianläggning skulle vara belägen i Zonenrandgebiet. Det framgår inte av denna bestämmelses lydelse att en förutsättning för de extraordinära avskrivningarna och avsättningarna till obeskattade reserver var att investeringarna genomfördes i syfte att skydda miljön.
- 126 Förstainstansrätten och domstolen har i sina domar i förevarande mål dessutom slagit fast att denna ordning har medfört att sökanden har erhållit statligt stöd. Detta stöd kan därför inte samtidigt anses som allmänna åtgärder som inte omfattas av förbudet i artikel 4 c KS av det skälet att syftet med dem är att skydda miljön. Såsom följer av den rättspraxis som nämnts ovan i punkt 99 är det nämligen vid bedömningen av om en nationell åtgärd utgör statligt stöd inte åtgärdens syfte som är avgörande, utan dess verkningar. I förevarande mål har sökanden kunnat få skattefördelar med stöd av 3 § ZRFG oberoende av ett eventuellt miljösyfte, i förekommande fall genom investeringar som har kunnat bli föremål för extraordinära avskrivningar.
- 127 Hänvisningarna till 7 d § EStG i vissa av sökandens årsrapporter, vilka antyder att den har kunnat upprätta särskilda reserver med stöd av denna bestämmelse, påverkar inte denna bedömning, särskilt med hänsyn till att de fördelar som erhållits på detta sätt inte kunde kumuleras med de fördelar som sökanden erhållit med stöd av 3 § ZRFG och därför under alla förhållanden var fristående från de sistnämnda. En granskning av årsrapporterna ger snarare vid handen att sökanden i vissa fall hänvisade till 3 § ZRFG och i vissa fall till 7 d § EStG för olika investeringar, olika belopp, på olika sätt och i olika balansräkningar.
- 128 Till skillnad från vad sökanden har hävdats kan slutligen 3 § ZRFG inte heller likställas med 7 d § EStG. Såsom sökanden själv har medgett kunde nämligen de speciella avskrivningarna enligt 7 d § EStG, fram till den 31 december 1990, tillämpas på samtliga företag som i Tyskland gjorde miljöskyddsinvesteringar på de villkor som föreskrevs i denna bestämmelse. Såsom sökanden också har medgett innebar denna bestämmelse, i motsats till 3 § ZRFG, inte ett krav på att investeringarna skulle ske inom ett visst bestämt geografiskt område i Tyskland. Villkoren för att 3 § ZRFG skulle kunna tillämpas hade däremot inte alls något samband med den subventionerade investeringens miljöskyddande eller ekologiska syfte, utan det enda som krävdes var att investeringen gjordes i en eller flera anläggningar som var belägna i Zonenrandgebiet. Det förhållandet att sökanden eventuellt skulle ha kunnat åtnjuta de fördelar som föreskrevs i 7 d § EStG om den inte hade omfattats av ordningen enligt 3 § ZRFG, såsom Förbundsrepubliken Tyskland har hävdats under det administrativa förfarandet, innebär inte att de fördelar som den har erhållit med stöd av 3 § ZRFG inte utgör statligt stöd och inte heller att villkoren för att erhålla stöd enligt denna bestämmelse inte skiljer sig från villkoren enligt 7 d § EStG.
- 129 Mot bakgrund av även de slutsatser som angetts ovan i punkterna 111 och 122 kan talan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser denna grund.

Den sjätte grunden: Felaktig bedömning vid fastställandet av den avgörande diskonteringsräntan, brist på klarhet vad gäller beaktandet av inkomstskattesatsen och avsaknad av motivering

- 130 Det ska inledningsvis påpekas att kommissionen har medgett att den inte har kunnat fastställa det beviljade stödets bruttobelopp. Vid beräkningen av stödets omfattning har kommissionen dock använt sig av tre faktorer som gjorde det möjligt att fastställa det återbetalningspliktiga investeringsstödet

nettobelopp (nedan kallat nettobidragsekvivalenten). Enligt skälen 93–104 i det angripna beslutet utgörs dessa tre faktorer av skattesatsen, diskonteringsräntan (eller referensräntan) och typen av genomförda investeringar.

- 131 Genom förevarande grund har sökanden kritiserat den diskonteringsränta som kommissionen tillämpade. Sökanden har vidare gjort gällande att det angripna beslutet är oklart vad gäller frågan i vilken omfattning inkomstskattesatsen ska beaktas vid beräkningen av nettobidragsekvivalenten.

Den första delgrunden: Felaktig bedömning vid fastställandet av den avgörande diskonteringsräntan

- 132 Av skäl 97 i det angripna beslutet framgår att den diskonteringsränta som ska tillämpas vid beräkningen av nettobidragsekvivalenten är "den regionala referensränta ... som gäller vid den tidpunkt då stödet genomfördes". Eftersom stödet har utbetalats i flera omgångar använde kommissionen olika, i Tyskland tillämpliga, räntesatser för varje år mellan åren 1986 och 1995. Detta skedde med hänvisning till metoden för beräkning av nettobidragsekvivalenten för investeringsstöd i riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål av den 10 mars 1998 (EGT C 74, s. 9).

- 133 Sökanden har hävdats att denna metod inte tar hänsyn till dess individuella situation och att den leder till att ett högre belopp återkrävs än det stöd som företaget faktiskt erhållit enligt 3 § ZRFG. Sökanden anser att referensräntan borde fastställas med utgångspunkt i den ränta som sökanden erhöll under räkenskapsåren 1985/86–1997/98 för placeringen av den överlikviditet som uppstod till följd av de extraordinära avskrivningarna, det vill säga i genomsnitt 5,99 procent för samtliga dessa räkenskapsår.

- 134 Sökanden har också gjort gällande att kommissionen inte tog hänsyn till de räntesatser som var tillämpliga efter räkenskapsåret 1994/1995, trots att det för att fastställa räntesatserna var nödvändigt att beakta perioden från den tidpunkt då rätten att göra de extraordinära avskrivningarna utnyttjades fram till den tidpunkt då det fastställdes vilket belopp som skulle återbetalas.

- 135 Kommissionen har inte bestritt att den referensränta som tillämpades för vart och ett av åren mellan åren 1986 och 1995 fastställdes oberoende av sökandens individuella situation. Kommissionen anser dock att "referensräntorna i detta fall [kommer] att på bästa sätt motsvara uppskattningen av de finansiella fördelar, som mottagaren kom i åtnjutande av genom det stöd som ställdes till hans förfogande och som för närvarande granskas" (skäl 158 i det angripna beslutet).

- 136 Tribunalen ska följaktligen ta ställning till huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning, för det första, genom att som diskonteringsränta använda den referensränta som tillämpades vid beräkningen av stödbidragsekvivalenten när det gällde stöd för regionala ändamål i Tyskland, och, för det andra, genom att underlåta att i detta sammanhang beakta de referensräntor som var tillämpliga mellan åren 1996 och 1998.

– Den första anmärkningen: Fastställande av diskonteringsräntan med utgångspunkt i de räntesatser som används vid beräkning av stödbidragsekvivalenten när det gäller stöd för regionala ändamål

- 137 Återkrav av ett olagligen beviljat statligt stöd sker i syfte att återställa den tidigare situationen och kan i princip inte betraktas som en oproportionerlig åtgärd i förhållande till målen med artikel 4 c KS (se domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 157 och där angiven rättspraxis).

- 138 Ett sådant återkrav ska dock endast avse den finansiella fördel som stödmottagaren verkligen har haft och ska vara proportionellt mot denna (se, analogt, förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkt 99).

- 139 Om ett stöd beviljas i form av ett skatteuppskov under flera år och följaktligen utgör ett kostnadsfritt likviditetsförskott eller räntefritt lån ska stödmottagaren, för att den tidigare situationen ska återställas, återbetala all den ränta som denne skulle ha betalat enligt marknadsmässiga räntesatser (se, analogt, domen i det ovan i punkt 115 nämnda målet Cityflyer Express mot kommissionen, punkt 56).
- 140 I syfte att besluta om återställande av den tidigare situationen har kommissionen befogenhet att fastställa en räntesats som gör det möjligt att åstadkomma ett sådant återställande (domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 161). Det ankommer följaktligen inte på unionsdomstolen att vid prövningen av om denna befogenhet har utövats på ett lagenligt sätt ersätta kommissionens bedömning med sin egen, utan den ska endast pröva huruvida det har skett en uppenbart oriktig bedömning eller förekommit maktmissbruk (domen i de ovan i punkt 103 nämnda förenade målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 161, se, analogt domstolens dom av den 12 december 2002 i mål C-456/00, Frankrike mot kommissionen, REG 2002, s. I-11949, punkt 41 och där angiven rättspraxis, förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-380/94, AIUFFASS och AKT mot kommissionen, REG 1996, s. II-2169, punkt 56, och av den 15 september 1998 i de förenade målen T-126/96 och T-127/96, BFM och EFIM mot kommissionen, REG 1998, s. II-3437, punkt 81).
- 141 Vid fastställandet av tillämpliga räntesatser antas referensräntan motsvara den genomsnittliga räntesats som gäller i varje medlemsstat. Referensräntan utgör således en viktig indikation på den marknadsränta som gäller för lån till industriinvesteringar (domstolens dom av den 13 juli 1988 i mål 102/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1988, s. 4067, punkt 25).
- 142 Domstolen har redan slagit fast att kommissionen, av skäl som hänför sig till rättssäkerhet och likabehandling, vanligen får anse att den referensränta som gäller under en viss period ska tillämpas på alla lån som beviljas under denna period (se, analogt, domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-278/00, Grekland mot kommissionen, REG 2004, s. I-3997, punkt 62).
- 143 Kommissionen har dessutom rätt att som referensränta tillämpa den räntesats som fastställts för utvärdering av regionala stödordningar och som regelbundet offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, eftersom dessa förmånliga räntesatser, som tillämpas på företag i finansiellt gott skick, skulle ha använts om den omtvistade ordningen hade anmälts för att fastställa om det föreligger något stödsinslag (se, analogt, förstainstansrättens dom av den 11 juni 2009 i mål T-222/04, Italien mot kommissionen, REG 2009, s. II-1877, punkt 70).
- 144 Det är mot bakgrund av dessa principer som den första anmärkningen ska prövas.
- 145 Kommissionens utgångspunkt i det angripna beslutet var att det i förevarande fall skulle vara mycket svårt att fastställa de faktiska fördelar som sökanden fått genom placeringar av eventuella likviditetsöverskott och att ett sådant fastställande skulle medföra snedvridningar mellan företagen beroende på deras respektive finansiella politik. Kommissionen ansåg därför att det var lämpligt att som diskonteringsränta använda den referensränta som vid tiden då det omtvistade stödet beviljades, det vill säga åren 1986–1995, tillämpades när det gällde stöd för regionala ändamål.
- 146 Sökanden har, med stöd av Förbundsrepubliken Tyskland, anfört att dessa enhetliga räntesatser, som anges i skäl 97 i det angripna beslutet, är högre än de räntesatser som sökanden fick vid sina placeringar av den överlikviditet som uppstod till följd av de extraordinära avskrivningarna och avsättningarna till obeskattade reserver med stöd av 3 § ZRFG. Följaktligen borde diskonteringsräntan fastställas med utgångspunkt i endast utlåningsräntorna under denna period.
- 147 Det är klarlagt att sökanden tack var de extraordinära avskrivningarna och avsättningarna till de obeskattade reserverna enligt 3 § ZRFG har åtnjutit ett skatteuppskov vilket, i likhet med vad kommissionen angav i skäl 61 i det angripna beslutet, kan anses som ett räntefritt lån av det uppskjutna skattebeloppet under den tid som uppskovet gällde. Även om företaget sålunda har varit

skyldigt att, vid utgången av avskrivningsperioden för investeringarna, betala det belopp med vilket skatten uppskjutits så har det inte behövt betala ränta på de belopp som det förfogat över under uppskovsperioden.

148 Mot bakgrund av den princip som angetts ovan i punkt 139 ska det följaktligen anses att den verkliga fördel som sökanden haft motsvaras av den sammanlagda ränta som den skulle ha varit tvungen att betala, till marknadsmässiga räntesatser, om den hade behövt låna ett kapitalbelopp som motsvarade den uppskjutna skatten.

149 Det framgår dessutom av den rättspraxis som nämnts ovan i punkterna 141–143 att kommissionen, under dessa förhållanden, hade rätt att som diskonteringsränta tillämpa den referensränta som fastställts för utvärdering av regionala stödordningar.

150 Om utlåningsräntan, vilken i princip är lägre än inlåningsräntan, tillämpades på de uppskjutna skattebeloppen skulle, såsom kommissionen har framhållit, den paradoxala situationen uppstå att sökanden gynnades vid beräkningen av stödets omfattning just på grund av de olagliga likviditetsförskott som den beviljats av de tyska myndigheterna. Detta skulle medföra att metoden för att beräkna ett stöds omfattning skulle kunna variera inte endast beroende på om stödet har formen av ett skatteuppskov eller ett subventionerat lån, rent av ett räntefritt lån för att genomföra en investering, utan även, när det gäller ett skatteuppskov, beroende på huruvida det mottagande företaget skulle ha varit tvunget att uppta ett lån för att genomföra den aktuella investeringen, om stödet inte beviljats.

151 Av detta följer att sökanden och Förbundsrepubliken Tyskland inte har visat att kommissionen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning och inte heller att den har gjort en uppenbart oriktig bedömning vid fastställandet av den referensränta som skulle tillämpas på de skatteuppskov som sökanden hade medgetts.

152 Den första anmärkningen kan således inte godtas.

– Den andra anmärkningen: Det är nödvändigt att beakta de diskonteringsräntesatser som var tillämpliga under räkenskapsåren 1995/1996-1997/1998

153 Sökanden anser att kommissionen borde ha beaktat inte endast de referensräntesatser som var tillämpliga under räkenskapsåren 1985/1986-1994/1995 utan även referensräntesatserna för räkenskapsåren 1995/1996–1997/1998 när den fastställde omfattningen av det stöd som beviljats enligt 3 § ZRFG. Sökanden har gjort gällande att storleken på stödet ska fastställas för tiden från det att rätten att göra extraordinära avskrivningar utnyttjades fram till dess att det belopp som ska återkrävas fastställs.

154 Kommissionen ansåg inte att de referensräntesatser som gällde i Tyskland under nämnda år skulle beaktas på grund av att de åtgärder som var föremål för granskning rörde åren 1986–1995 och bedömningen skulle därför endast avse denna period.

155 Tribunalen påpekar inledningsvis att det framgår av ordalydelsen av ansökan att det ska anses att förevarande anmärkning endast avser den referensränta som var tillämplig vid fastställandet av det stöd som haft formen av extraordinära avskrivningar hos sökanden och som genomförts på grundval av 3 § ZRFG. Anmärkningen avser alltså inte avsättningarna till obeskattade reserver med stöd av denna bestämmelse.

- 156 Det framgår dessutom av prövningen av den första anmärkningen i punkterna 137–152 ovan att kommissionen inte gjorde fel när den, i skäl 97 i det angripna beslutet, fastställde diskonteringsräntan med utgångspunkt i de räntesatser som användes vid beräkning av stödbidragsekvivalenten när det gällde stöd för regionala ändamål i Tyskland.
- 157 Det ska vidare noteras att kommissionen, i skäl 92 i det angripna beslutet, angav att beslutet avsåg de belopp för extraordinära avskrivningar och skattefria reserver som sökanden genomfört mellan åren 1986 och 1995 i strid med förbudet i artikel 4 c KS. I tabellen i detta skäl i beslutet anges att de extraordinära avskrivningarna uppgår till 484 miljoner DEM och avsättningarna till obeskattade reserver till 367 miljoner DEM. Dessa belopp utgör grunden för beräkningen av det sammanlagda stöd som sökanden faktiskt beviljats. Beloppen motsvarar dessutom de belopp som nämns i artikel 1 i det angripna beslutet.
- 158 Sökanden har i sin argumentation i allt väsentligt kritiserat att kommissionen inte lade de diskonteringsräntesatser som var tillämpliga under räkenskapsåren 1995/1996–1997/1998 till grund för beräkningen av det stöd som skulle återkrävas. Enligt sökanden borde därvid hänsyn tas till de fördelar som företaget fortfarande fick under den aktuella perioden i form av extraordinära avskrivningar enligt 3 § ZRFG.
- 159 Såsom framgår av bedömningen i punkt 157 ovan omfattar det angripna beslutet inte dessa fördelar, även om det antas att de har styrkts, och förevarande anmärkning är följaktligen verkningslös.
- 160 Härav följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den första delgrunden.

Den andra delgrunden: Brist på klarhet vad gäller beaktandet av inkomstskattesatsen vid fastställandet av nettobidragsekvivalenten och avsaknad av motivering

- 161 Sökanden anser att det angripna beslutet inte är klart vad gäller beaktandet av inkomstskattesatsen vid beräkningen av det stöd som ska återbetalas. Enligt sökanden har inte kommissionen klart angett om inkomstskatten endast skulle tillämpas på de uppskjutna skattebeloppen eller även på räntan.
- 162 Kommissionen har inte lämnat några synpunkter i denna fråga.
- 163 I skälen 94 och 95 i det angripna beslutet anges följande:

”Skattesatser

(94) Tyskland stöder sig främst på riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål punkt 1.1 i bilaga I (riktlinjerna), enligt vilka ’stödnivån skall beräknas efter skatt, dvs. med avdrag för de skatter som är knutna till erhållandet av stödet, särskilt skatten på inkomst av rörelse. Man talar därför om en nettobidragsekvivalent, som utgörs av det stöd som tillfaller stödmottagaren efter att den berörda skatten betalats’.

(95) Vid beräkningen av nettobidragsekvivalenten skall hänsyn tas till skattesatsen för beräkning av bolagsskatten på den (icke utdelade) vinsten. Denna skattesats får effekt främst i samband med värderingen av skatteuppskovet och därmed den fördel som företaget beviljas. Beträffande skattesatsen konstaterar kommissionen vidare att denna varierade under perioden 1986–1995.”

- 164 Av detta avsnitt framgår att kommissionen tog hänsyn till Förbundsrepubliken Tysklands begäran att avdrag för inkomstskatt skulle göras från stödets bruttobelopp vid beräkningen av nettobidragsekvivalenten.

- 165 Av fast rättspraxis följer vidare att eftersom det inte finns några gemenskapsrättsliga bestämmelser om förfarandet för återkrav av stöd som utbetalats utan grund, ska olagligt stöd återkrävas i enlighet med bestämmelserna i nationell rätt (domstolens dom av den 21 september 1983 i de förenade målen 205/82-215/82, Deutsche Milchkontor m.fl., REG 1983, s. 2633, punkterna 18-25, svensk specialutgåva, volym 7, s. 233, och av den 2 februari 1989 i mål 94/87, kommissionen mot Tyskland, REG 1989, s. 175, punkt 12, samt domen i det ovan i punkt 138 nämnda målet Siemens mot kommissionen, punkt 82).
- 166 Såsom kommissionen erinrade om i skäl 153 i det angripna beslutet ska den, i sina beslut i vilka det förordnas om återkrav av statligt stöd, inte beräkna skatteeffekten på det stöd som ska återbetalas, eftersom denna beräkning omfattas av den nationella rättens tillämpningsområde, utan den ska begränsa sig till att ange det bruttobelopp som ska återbetalas (domen i det ovan i punkt 138 nämnda målet Siemens mot kommissionen, punkt 83).
- 167 Detta hindrar inte att de nationella myndigheterna vid återkravet i förekommande fall drar av vissa belopp med tillämpning av sina interna regler, på det villkoret att tillämpningen av dessa interna regler inte gör detta återkrav praktiskt omöjligt och inte är diskriminerande i jämförelse med jämförbara fall som handläggs enligt intern rätt (domen i det ovan i punkt 138 nämnda målet Siemens mot kommissionen, punkt 83).
- 168 I förevarande fall anges i artikel 1 i det angripna beslutet på vilket underlag stödets bruttobelopp ska fastställas. I artikel 2.2 i beslutet föreskrivs att "[å]terkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning". Villkoren för verkställighet av det angripna beslutet fastställs således i nationell rätt.
- 169 Det ska följaktligen anses att kommissionen inte var skyldig att i det angripna beslutet ange på vilket sätt Förbundsrepubliken Tyskland skulle beräkna inkomstskatten, eftersom det ankommer på myndigheterna i denna medlemsstat att göra denna beräkning, i enlighet med medlemsstatens interna regler.
- 170 Mot bakgrund av det ovanstående ska det anses att denna del av det angripna beslutet inte på något vis är otillräckligt motiverat.
- 171 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser den andra delgrunden och således inte såvitt avser någon del av den sjätte grunden.
- 172 Mot bakgrund av samtliga ovanstående omständigheter ska talan ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 173 I domen i det ovan i punkt 11 nämnda målet om överklagande förordnade domstolen att beslutet om rättegångskostnader skulle anstå. Det åligger därför tribunalen att i förevarande dom besluta om samtliga rättegångskostnader som uppkommit under de olika förfarandena, i enlighet med artikel 121 i rättegångsreglerna.
- 174 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.
- 175 Förbundsrepubliken Tyskland, som har intervenerat i målet, ska bära sina rättegångskostnader i samtliga instanser, i enlighet med artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Salzgitter AG ska bära sina rättegångskostnader och ersätta de rättegångskostnader som kommissionen haft i samtliga instanser.**
- 3) **Förbundsrepubliken Tyskland ska bära sina rättegångskostnader i samtliga instanser.**

Forwood

Dehousse

Wiszniewska-Białecka

Schwarcz

Popescu

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 januari 2013.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten	2
Förfarandet och parternas yrkanden efter återförvisning	3
Rättslig bedömning	4
1. Upptagande till sakprövning av yrkandet att kommissionen ska förpliktas att fastställa vilken faktisk fördel stödet innebar för sökanden	4
2. Prövning i sak	4
Den sjunde grunden: Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen	5
Den fjärde grunden: Kommissionen gjorde en oriktig bedömning genom att beteckna vissa investeringar som åtgärder som omfattas av EKSG-fördragets tillämpningsområde	10
Den femte grunden: Underlåtenhet att beakta att vissa investeringar rörde skyddet för miljön samt avsaknad av motivering	12
Den första delgrunden: Beslutet att inte godkänna stöd i syfte att skydda miljön	14
Den andra delgrunden: De skattefördelar som sökanden erhållit för investeringar i miljöskyddssyfte och som, till den 31 december 1990, omfattades både av tillämpningsområdet för 3 § ZRFG och av tillämpningsområdet för 7 d § EStG var inte selektiva och det angripna beslutet saknade motivering i denna del	15
– Den första anmärkningen: Avsaknad av motivering	15
– Den andra anmärkningen: En del av de omtvistade fördelarna var inte selektiva	17

Den sjätte grunden: Felaktig bedömning vid fastställandet av den avgörande diskonteringsräntan, brist på klarhet vad gäller beaktandet av inkomstskattesatsen och avsaknad av motivering	18
Den första delgrunden: Felaktig bedömning vid fastställandet av den avgörande diskonteringsräntan ..	19
– Den första anmärkningen: Fastställande av diskonteringsräntan med utgångspunkt i de räntesatser som används vid beräkning av stödbidragsekvivalenten när det gäller stöd för regionala ändamål	19
– Den andra anmärkningen: Det är nödvändigt att beakta de diskonteringsräntesatser som var tillämpliga under räkenskapsåren 1995/1996-1997/1998	21
Den andra delgrunden: Brist på klarhet vad gäller beaktandet av inkomstskattesatsen vid fastställandet av nettobidragsekvivalenten och avsaknad av motivering	22
Rättegångskostnader	23